

Session 1

Terra Preta

Initiativtagare. Kurt Hansson

Deltagare: Tomas von Heidekenn, Arne Dahlström, Gunvor Bergman, Bengt Nilsson, Anna Brodén, Ylva Sjelín, Turi, Rune Lindström, Erik S

Pluppar: 16

Terra Preta = Svart jord på portugisiska

Träkol: Kolsänka, mindre växthusgas n₂o, jordens bördighet

Kondensat = bioolja

Gaser: CO, CH₄, H₂ – värme, bränsle

Klimatsmart mulljordsodling

Initiativtagare. Frans Brozén

Deltagare: Charlotte N-O, Marie Anne Björk Nylander, Maria Dirke, Anders Östlund, Åsa Gustafsson, Oscar Franzén, Eva-Lena Rådberg, Göran Nästorp

Pluppar: 7

1m² vall på mulljord ger: 50g nötkött, 500g spannmål, 5kg morötter

- Våtmark – bevattning
  - Kolfångare?
-

Distribution av sol och vindenergi i likströmsledningar

Initiativtagare: Mats Weinesson

Pluppar: 7

Regulation i överförande av kraft över långa sträckor

Al Gore lovprisar Gunnar Asplunds idéer på ABB som gör det möjligt att gräva ned likströmsledningar ”HVDC-light” och koppla ihop sol och vindenergi över hela jordklotet. Även Siemens kommer med denna teknik. I Spanien och Frankrike har de gjort det möjligt att koppla ihop länderna och slippa den lufthängda växelströmmen som tar mycket mark i anspråk och gör att man kan utnyttja befintlig infrastruktur tex vägar och järnvägen att lägga ledningar bredvid.

I Sverige motarbetar just nu Svenska kraftnät denna utveckling, då man i det stora projektet ”Sydvästlänken” som går från Hörby via Nässjö till Norge och vidare Nässjö till Hallsberg.

Från Nässjö till Hallsberg vill man lufthänga en ny 400v ledning som tar mycket mark i anspråk. En 200 meter bred gata blir oexploaterbar för husbyggnad, djueproduktion, vindkraft, industri samt all skog i en 64 meter bred gata som tas bort.

Med likströmsledning nedgrävd kan vi utnyttja befintlig infrastruktur och ej göra stora markintrång.

Mats Weinesson – bonde eko och konv, politiker, LRF, 0705-21880

Strategiskt viktiga beslut att ta för att bromsa storleksrationaliseringen

(två olika postrar)

Deltagare: Håkan Stensson, Kristina Karlsson, Inger Olsson, Henrik Rasmusson, Eva von Heideken, Louise Mörner, Anders Engvall, Hans Stenström, Eva Hagström, Hans Naess, Tommy Öhman, Lars-Olof Bratt

Pluppar: 38

Kalkyler visar att stor tjänar. Bokföring visar att även små tjänar.

Små klarar kris bättre

Växla skatt på arbete mot ...

Bort med lagar mot småskalig förädling, avgifter, tvång på kassaapparater

Vi borde bli bättre på småskalig vertikal integration

Skapa ett njutningsfyllt liv utan att förstöra för kommande generationer

Deltagare: Johanna Björklund, Liw Ekerwald, Mia Jonsson, Marina Eriksson, Karolina Philo, Elisabet Rydström, Carl Jonson, Edvard Carparsson, Maria Engvall, Björn Lindbergsson, Sölvi Ekström, Eiwor Fransson, Ulla Fåhraeus

Pluppar: 27

Skala anpassad till lokala resurser och avsättning

Argument för småskalighet	Åtgärder
<ul style="list-style-type: none"> - Oljan dyrare – mer muskelkraft/arbete - Konsumenten uppskattar småskaliga producenter - Marknadsförsingsvärde, reklam alltid ”småskalig” - Storskaliga system är sårbara! - Gräns för kapacitet till omsorg - En mindre skala behövs för att nyttja och gynna biologisk mångfald och ekosystemtjänster - Mångfald och kreativitet - Djuren och marken harmoniserar, olika djurslag utnyttjar marken bättre - Ger möjlighet för nya människor i jordbruket - Stabilare ekosystem med många arter	<ul style="list-style-type: none"> - Investeringsstöd till arbetsintensiva produktionsformer - Värdesätta ekosystemtjänster - Småskalig förädling - Livsmedelsförändring - Ta över ”kvalitets”marknaden - Slå håll på myten att småskaligt är olönsamt - Visa hur det storskaliga ser ut – djurhållningen mm - ”Man” kan vara ”stor” - bara man är många människor som sköter det hela - Vision av jordbruket efter oljetoppen och utmana ”storsamhället” - kan bli attraktivt. - Skatteväxling, råvaror & energi dyrare, arbete billigare - Kalla storskaligt för industriell livsmedelsproduktion och monokultur - Boendeplikt - Gärdsstödets utformning driver upp arrendepriiser - Uppmuntra stora gårdar att arrendera ut en bit mark till ”nystartare” - Stimulera samarbete ex grönsaksodlare och ”långliggande vall”-gårdar - Se över stödsystemet! - Ge invandrare mer tillgång till typ kolonilotter, ökar livsmedelssäkerhet

Energilagring

Pluppar: 6

Hur kan du spara vid överskott för att använda vid underskott? Till exempel lagra i berget, i borrhål

- Sol, vind och vatten – bättre samspel!
  - Batteridrift inte bra nog
  - Utveckla biogastekniken – säkrare teknik
  - Skogen lagrar energi!
-

Jordbearbetningsfritt ekologiskt jordbruk

Initiativtagare: Staffan Ahrén

Pluppar: 15

Ett nödvändigt steg i ett oljefritt jordbruk.

Kolsänka

Mycket kvar att göra....

Uppgifter framåt:

Kontakta Anders A-son (Staffan Åkerman)

Kolla Australien

JTI?

Sorter – rotröta?

Småskalig vindkraft

Initiativtagare: Olov Fahlander

Pluppar: 18

- Anslutning till nätet
  - Se energimyndighetens ”småskaliga”
  - Rotortyper?
  - Överbelastning?
  - Åsknedslag?
  - Asynkronmotor för leverans
-

Kon som centrum i ett ekologiskt jordbruk

Initiativtagare: Jan Runsten

Pluppar: 51

Förmedling av kalvar från 3 gårdar = Problem

Mjölkkons kalv = miljövänlig, krav!

Ekokon skövlar inte regnskog!

Ekokon förädlara vall som är motorn i odlingen

Bete, vilket används mycket av ekokon är klimatsmart – binder N och C

Kons gödsel är bördighetshöjande

Kons gödsel kan ”driva” grönsaksodlingen

Dilemma:

Även om eko inte har E.T eller könssorterad sperma så utnyttjar vi tjurarna från verksamheten

Klimatsmart kan vara storskaligt

Initiativtagare: Carl-Erik Ehrenkrona

Deltagare: Svante Bendelin, Stig Oldbring, Olle, David Andersson, Arvid, Anders, Agneta Andersson, Yvonne Magnusson, Ann Grundberg, Gunilla, Curt Rhenström, Anders Johansson, Gunnar Ragnarsson, Sölvi Ekström, Gunnar Werthen

Pluppar: 20

Positiva faktorer:

kap. Effektivitet => möjlighet att investera

Social samverkan

Ny teknik

Global livsmedelsöförsörjning

Organisation

Session 2

Naturbetesmarker är en resurs

Initiativtagare: Eivor Fransson

Deltagare: Anders B, Oloph Fritzen, Sölwi Ekström, Agneta Andersson

Pluggar: 29

Problem	Lösning
Växer igen, sly	Mer betesdjur
Lönsamheten.	Högre pris på produkten
Stall för vintern?	Tomma stallar finns
Stödsystemen.	Miljöstöd som kolsänka
Arbetskraft i tillsyn	Anställa ungdomar sommartid
Konsumenten ser inte igenväxtproblemen	Tvågsbussa ut stadsborna
Inflyttare okunniga om jordbruk	Bosättningsplikt
Skogsproduktionsglasögon	Mentorskap
	Utbildning

Köttproduktion – att vara eller inte vara?

Initiativtagare: Sten Bergmark

Pluggar: 20

- Mjölkraskalvar biprodukt (gratis)
- Intensiv grovfoder uppfödda: biologisk mångfald, möjlighet att uppfylla andra miljömål
- Information om miljöpåverkan mot konsument – underlätta för deras val

---

Hur integrerar vi mera träd (och perenner) i jordbrukslandskapet?

Initiativtagare: Oscar Franzén

Pluggar: 14

Nya naturbetesstödet... Länsstyrelserna mot SJV
Tillstånd krävs för att anlägga träd på åkermark
Solitärträd ger stöd, men nyplantering?
Ok planter träd i skyddzoner?

Lövfoder: Ask, ekbland, ollon, rönn, lind, salix, fläder... Kräver handarbete eller finns mekaniska alternativ?

Rabarber, strandkål, sparris, bladväxter, valnötter, hasseln, vresros, hagtorn, sötrönn, oxel, fläder, aronia, häggmispel, havtorn, silverbuskar, al, vinbär mm mm

---

Ett ekjordbruk som fångar mer energi än vad det gör av med

Initiativtagare: Kurt Hansson

Deltagare: Bengt Nilsson, Börje Karlsson, Eva Heideken

Pluggar: 4

Stor utmaning!

Blir det energikris/brist efter oljan?

Initiativtagare: Börje Johansson

Deltagare: Olov Fahlander, ...

Pluggar: 20

Ja det kan gå snabbt (< 10 år)

Beredskap saknas

Maten blir fokus

Hur ser övergången ut?

1. Samhället omedveten

2a. Ekonomisk krasch?

2b. Galloperande oljepris

Maten blir allt överskuggande

Närodling: Människan till Maten

Ruralisering

Ekobyar

Kretslopp

Övergödningen av Östersjön – Lösningar

Initiativtagare: Mats Weinesson

Pluggar: 22

Allvarligt problem

Stoppa utsläppen vid källan!

Skyddzoner

Enskilda avlopp

Urinseparering

Våtmarksåterställning där det är möjligt

Bönder i gemen ej medvetna om allvaret i problemet

Den sociala nivån

Initiativtagare: Hans Naess

Deltagare: Arne Dahlström, Karin M(?), Anders Brorsson

Pluggar: 38

Ekonomi – Medel inte mål

Omvårdnad – Självhushåll, För in kulturen aktivt

Lyfta in människosyn före teknik

Uppdelning arbete fritid

Vad är värdefullt i livet?

Sänk skatt på arbete

Ekonomi underordnad det sociala

Allting är socialt drivet

”Stor” och ”Små” möts

Pluppar: 14

Storskaligt	Småskaligt
Talar förbi varandra Storskalig = anpassning Vi är rädda för att vara misuppfattade - klimatpåverkan - betesdrift - stor okunskap råder om produktionen (den storskaliga) Det småskaliga kan ej lösa livsmedelsförändring ensamt Vi tror oss vara mer verklighetsförankrade	Samverkan mellan skogsbygd och slätt, mellan mjölk och spannmål Optimera ekosystemtjänster Anpassa storleken till kretsloppet Ta makten över priser och kostnader Möt katastrofscenariet Hitta glädjen i produktionen

---

Opinionsbildning

Initiativtagare: Rune Lindström

Pluppar: 25

- Nätverksbyggande
- Nå föräldrarna till kloka barn (tex på föräldramöte)
- mat, mode & trender
- frukost på Marbodals fabrik
- utnyttja att VI alla är ambassadörer, till exempel genom att alla pratar eko för 10 st nya konsumenter / vecka.

Spara energi

Initiativtagare: John-Erik Johansson

Pluggar: 5

Hör energiförbrukning men stor variation mellan gårdarna.

Stor potential att spara!

Ett högre energipris ger incitament att spara energi

<http://bevi.se>

<http://dairyenergy.eu>